

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJA

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO PROGRAMA (SDMP)

Dalyko/modulio kodas	H	B	0199	Atestuotas iki	2025	09	01	Atnaujinimo data		
	Mokslų sritis	Progr.	Registr. Nr.							

Pavadinimas

Knygos menas

Būtinasis pasiruošimas dalyko/modulio studijoms

Bendras supratimas apie Vakarų Europos dailę.

Siekiami dalyko/modulio studijų rezultatai

Eil. nr.	Studijų rezultatai	Studijų metodai	Studento pasiekimų vertinimo metodai
1	Igyjamos pagrindinės žinios apie knygos meno ir tipografikos supratimą, apie knygos architektūną, išugdomas gebėjimas nustatyti meninę knygos vertę. Dalyku siekiama supažinti studentus su spausdintos knygos istorija, išmokyti juos atpažinti knygas pagal epochas. Studentas paskaitų metu supažindinamas su spausdintinės knygos istorija, antraštinio lapo formavimusi ir jo ypatumais, įgyjamos žinios apie knygose užgimusius dailės žanrus – emblemiką, heraldiką ir kt.	Diskusija, Individualios užduotys, Paskaita	Audiovizualinės produkcijos pristatymas, Egzaminas, Referatas

SDM tikslas

Pateikti studentams specializuotas pagrindines žinias apie senąją spausdintą knygą kaip specifinį knygos meno objektą, apimančią ir atskirų senųjų amatų istoriją: knygrišystės, popieriaus gamybos, spaudos meno, iliustracijų technikos, priešlapių dekoru ir kt.

Anotacija

Studijų programa apima senosios spausdintos knygos meno ir rankinės knygos gamybos procesus. Studentui pristatomi knygos tipografikos pagrindai. Supažindinama su knygos ženklais, jų tipais, paplitimu ir naudojimu. Pateikiamas senųjų knygų skirstymas pagal knygos spaudos ypatumus ir dailės žanrus. Inkunabulų vizualiniai ypatumai, jų paplitimas. Paleotipų vertė, jų atpažinimas, pagrindinės jų kolekcijos bibliotekose. Pagrindiniai renesanso ir baroko knygų skirtumai, jų žanrinis repertuaras ir puošybos ypatumai. Dailės ir teksto jungtis emblemų knygose. Heraldikos atsiradimas knygose, herbo sandara, herbų vieta ir reikšmė knygoje. Antraštinis lapas, jo funkcinė ir informatyvioji reikšmė. Pagrindinių knygos meno elementų paskirtis ir forma spausdintame tekste. Knygos meno elementai. Popierius ir jo formatai, šriftai, jų komponavimo būdai bei galimybės. Knygų įrišas - amato specifiskumas. Knygos teksto ir jos antraštės šriftų komponavimo būdai: tekstas kaip knygos meninė visuma, knygos maketas kaip knygos paskirties raiška. Iliustracijos ir jų funkcijos: iliustracijų reikšmė senojoje knygoje, jų paskirtis, iliustracijų kūrimo technikos, žymiausi dailininkai.

Dalyko/modulio paskirtis

Universitetinių studijų lygmuo		Dalykų grupė (pagal krypties reglamentą)
Pakopa	Rūšis	
Pirma	Bakalauro	Studijų krypties

Studijų sritis arba kryptis pagal studijų finansavimo metodiką

1. Humanitarinių mokslų studijų srities studijų kryptys (išskyrus filologiją), socialinių mokslų srities studijų kryptys (išskyrus psichologiją, švietimą ir ugdymą, visuomenės saugumą)

Temos

Eil. Nr.	Pavadinimai	Dėstytojas
1.	Tipografika. Šriftai	5105356 dr. Jolita Liškevičienė
2.	Knygos ženklai	5105356 dr. Jolita Liškevičienė
3.	Inkunabulai ir paleotipai	5105356 dr. Jolita Liškevičienė
4.	Knygų antraštės	5105356 dr. Jolita Liškevičienė

Eil. Nr.	Pavadinimai	Dėstytojas
5.	Renesanso ir baroko knyga	5105356 dr. Jolita Liškevičienė
6.	Heraldika	5105356 dr. Jolita Liškevičienė
7.	Emblemika	5105356 dr. Jolita Liškevičienė
8.	Popieriaus gamyba ir knygų įrišimai	5105356 dr. Jolita Liškevičienė

Vertinimo kriterijai:

Gebėjimas pagal knygos išvaizdą atpažinti dailės stilių; įvertinti spaudinį knygos meno aspektu; dailės stilių pažinimo praplėtimas pagal senąsias spausdintas knygas; suvokti knygą kaip atskirų dailės stilių pradžia, ištakų šaltinį, idėjų lobyną.

Pagrindinė literatūra ir informaciniai šaltiniai

Eil.Nr.	Literatūros ir informacinių šaltinių pavadinimas	Leidinio VDA bibliotekoje		Kitose bibliotekose	Egz. sk. fak. metod. kab.	Prieiga internete
		šifras	egz. sk.			
1.	Art of the Printed Book: Masterpieces of Typography Through Five Centuries: From the Collections of the Pierpont Morgan Library New York; Boston, 1984.			Vilniaus universiteto bibliotekoje: VUB01-000135329		Ne
2.	Bartram, Alan. Five hundred years of book design London: The British Library, 2001.			Vilniaus universiteto bibliotekoje: VUB01-000287808	1	Ne
3.	Brown P. Michelle. The British Library guide to writing and Scripts: History and techniques London: The British Library, 1998.				1	Ne
4.	Harthan, John. The history of the illustrated Book: The West tradition London: Thames and Hudson, 1997.	769.2Ha339	1			Ne
5.	Liškevičienė, Jolita. Mundus emblematum: XVII a. Vilniaus spaudinių iliustracijos Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2005.	7.045(474.5)Li-539	10	10		Ne
6.	Patiejūnienė, Eglė Brevitas ornata: mažosios literatūros formos XVI–XVII a. LDK spaudiniuose Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 1998.	888.2Ma646	1	20		Ne
7.	Laucevičius, Edmundas. XV–XVIII a. knygų įrišimai Lietuvos bibliotekose Vilnius: Mintis, 1976.	025.7La443	5	15		Ne
8.	Levas Vladimirovas. Knygos istorija: Senovė. Viduramžiai. Renesansas. XVI-XVII a. Vilnius: Mokslas, 1979	002VI-06	5			Ne

Papildoma literatūra ir informaciniai šaltiniai

Eil.Nr.	Literatūros šaltinio pavadinimas
1.	Bury, Richard de. Philobiblon, arba Apie meilę knygoms Vilnius: Baltos lankos, 2001.
2.	Aleknavičienė, Ona. Rotunda, švabachas, fraktūra, antikva ir kursyvas lietuviškuose XVI amžiaus spaudiniuose, in: Archivum Lithuanicum, t. 7, 2005, p. 249–286

